

**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacræ Theologiæ Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiæ Ad Mentem Scoti Cvrsvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

2. Quidnam sit obiectum attributionis, seu adæquatum scientiæ totalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

Deinde certum est quod scientia, per quam cognoscitur de homine quod sit admiratiuus, distinguatur specie à scientia; per quam cognoscitur de homine quod sit risibilis, hoc ipso quod distincta sint prædicata, quæ per illas de homine cognoscuntur, ergo prædicata illa habebunt sufficientissimam rationem formalem distinguendi illas scientias. Denique scientia, qua cognoscitur à posteriori de homine quod sit risibilis ex eo quod rideat, sine dubio distinguatur specie à scientia, quæ à priori id cognoscitur ex eo quod sit rationale; sed non potest assignari alia ratio distinctiua melior ex parte obiecti, quam quod diuersa sint motiua determinantia intellectum ad illas scientias, ergo quando comparantur duæ scientiæ, quæ de eodem subiecto cognoscunt idem prædicatum, obiectum formale distinctiuum earum erit motiuum determinans intellectum ad illas.

8. Dixi autem in conclusione, quod si comparentur duæ scientiæ distinctæ habitæ de eadem propositione complexa ad se inuicem, obiectum formale, per ordinem ad quod distinguui debent, sit ratio illa, quæ obiectiue proposita determinat intellectum ad vnam potius quam alteram; quia etiam si distinctio talium scientiarum posset provenire ab alia ratione; quæ obiectiue non proponeretur, illa ratio non esset obiectum formale, quia obiectum debet proponi; ratio autem illa non proponeretur; quare si duæ illæ scientiæ distinctæ speciei habitæ de eadem propositione complexa non haberent vllam rationem obiectiue propositam, per ordinem ad quam distinguui possent non distinguerentur ex parte obiecti vlla ratione, sed ex parte principij, aut ex aliquo alio capite; & hinc patet fidem naturalem, quæ haberi potest de futuritione Antichristi ob reuelationem, non distinguui ex parte obiecti aut formalis aut materialis à fide supernaturali, quæ de eadem futuritione haberetur ob eandem reuelationem, sed distinctionem vtriusque desumi debere ex parte principij, quatenus scilicet vna procedit ab habitu supernaturali; & altera non.

9. Quod si dicatur hinc sequi quod vna & eadem scientia habere possit plura obiecta specificata; illud quidem fatendum est, sed nulla inde sequitur inconuenientia, quemadmodum enim, homo distinguit essentialiter à lapide per animalitatem, & etiam per rationalitatem; ita scientia, qua cognoscitur de homine, quod sit risibilis, potest distinguui à scientia, qua cognoscitur de bruto quod sit irrationalis, & ex eo quod versentur circa diuersa subiecta, & ex eo quod versentur circa diuersa prædicata, & etiam ex eo quod habeantur per diuersa media.

Confirmatur hæc resolutio, quia hoc modo facillime potest cognosci quanam inter se distinguantur scientiæ, quod tamen iuxta alios dicendi modos erat difficillimum, ergo hic dicendi modus est præferendus.

Solet hic agi de alia ratione formali scientiæ, quæ vocatur ratio formalis sub qua, sed ad propositum nostrum impræsentiarum non conducit, & de ea agitur disputatione vltima & quæstione vltima Logicæ.

QVÆSTIO II.

Quidnam sit obiectum attributionis, seu adæquatum scientiæ totalis.

10. Quandoquidem in qualibet scientia totali includente varias conclusiones, & respiciente varia obiecta, plures dentur scientiæ partiales non solum actuales, quod omnes fatentur, sed etiā habituales, vt postea cum communiori sententia ostendemus, quarum scientiarum quælibet suum proprium & peculiare obiectum tam materiale, quam formale habet; & quandoquid hæ plures scientiæ non constituerent vnā scientiā totalem, nisi haberent aliquem ordinem inter se, qualē habere non possent nisi obiecta earū etiam inter se ordinarentur sic, vt cætera obiecta ad vnum aliquod ordinarentur. Hinc diuiditur obiectum scientiæ cuiuslibet totalis in obiectum attributionis, seu primarium, quod est illud, ad quod cætera referuntur; & obiectum partiale, seu secundarium, quod est quodcumque aliud obiectum consideratum in scientia, & ordinatum ad illud

aliud obiectum attributionis; examinatur ergo hic ex pluribus obiectis consideratis in qualibet scientia totali, quodnam censendum sit obiectum attributionis.

11. Sed prius aduertendum est hic à plerisque excitari quæstionem de nomine; nam veteres Doctores communiter idem intelligunt per obiectum attributionis ac per obiectum adæquatum; & per obiectum attributum, ac per obiectum inadæquatum; vnde cum ex omnibus obiectis scientiæ fateantur aliquod esse vnum quod sit obiectum attributionis, consequenter ex omnibus illis dari aliquod vnum concedunt quod sit obiectum adæquatum.

Recentiores verò quidam, & speciatim Hurtaeus & Arriaga hic, non idem intelligunt per vtrumque hoc nomen, sed per obiectum attributionis intelligunt quidem illud ipsum, quod intelligunt veteres per obiectum adæquatum; per obiectum verò inadæquatum intelligunt aggregatum ex omnibus obiectis, quæ considerantur in scientia; vnde & negant dari ex omnibus aliquod vnum quod sit adæquatum: qui modus loquendi ex se non est incommodus, nam quemadmodum nulla vna scientia ex pluribus, quæ reperitur in scientia v. g. Logica, dicitur adæquata scientia Logica, sed aggregatum ex omnibus; & quemadmodum ex omnibus effectibus producibilibus ab aliqua causa nullus vnus dicitur adæquatus, sed aggregatum ex omnibus: ita etiam posset commode dici quod ex pluribus obiectis scientiæ totalis nullum vnum, sed aggregatum ex omnibus esset adæquatum obiectum eius: nec hoc esset contra vnitatem scientiæ; neque enim ex parte obiecti debet habere maiorem vnitatem quā in se habet; in se autem non habet nisi vnitatem aggregationis ex pluribus scientiis partialibus, dicentibus tamen aliquem ordinem ac subordinationem ad se inuicem, ergo nec aliam veritatem debet habere ex parte obiecti, sed huiusmodi vnitatem posset habere ex parte obiecti, quamuis nullum vnum esset obiectum adæquatum, sed potius aggregatum ex omnibus, ergo vnitatis scientiæ non infert necessario quod aliquod vnum sit obiectum adæquatum eius.

Nihilominus, quandoquidem veteres Doctores communiter idem intelligant per obiectum attributionis ac adæquatum, in quæstione de nomine potius cum illis quam cum vllis recentioribus est conueniendum, cum nihil impediatur, quominus hæc vox obiectum adæquatum posset institui ad significandum obiectum attributionis, & cum nulla difficultas tollatur negando hanc institutionem & statuendo illam alteram neotericam. Itaq; absolute tenendū quod idem sit obiectum adæquatum & attributionis in proposita quæstione: si autem quis proteruiat idem non esse significandum, præstat conuenire cum ipso de nomine: & vt nomine obiecti attributionis, ne ab examine rei transeat ad examen nominis.

12. Vt ergo soluamus quæstionem præsentem quoad rem ipsam, aduertendum est vltius tres conditiones requiri potissimum vt aliquod sit obiectum adæquatum, seu attributionis scientiæ, quas proponit Doctor. q. 3. Vniuersalium.

Prima est, quod per se definiatur in illa scientia, habeatque principia & proprietates. Ad hanc autem reduci debet alia conditio, nempe quod non agatur de obiecto, quod dicitur vnius scientiæ, in alia scientia, nam ex hoc quod per se definiatur in vna scientia, non debet per se definiri in alia scientia, & consequenter non debet per se considerari in alia scientia: quod autem per accidens aut definiatur, aut tractetur in alia scientia, nihil impedit veritatem huius conditionis.

Secunda, quod proprietates de ipsa in scientia demonstrantur per illa principia (quod intellige quando scientia est à priori, nam alias si esset à posteriori, potius principia deberet probari per proprietates) & quidem hæ duæ conditiones æque debet conuenire cuilibet obiecto partiali & inadæquato, de quo habetur scientia.

Tertia denique conditio, quæ maxime aduertenda est, vt potest quæ soli obiecto attributionis conuenit, & per quā

Omnis distinctio scientiarum non provenit ab obiecto vilo.

Vna scientia potest habere plura obiecta specificata.

Idem est obiectum adæquatum & attributionis.

Conditiones obiecti adæquati seu attributionis.

à cæteris distinguitur, est quod cætera obiecta ad ipsum referantur, seu attribuantur; ipsum verò non referatur ad aliquod aliud obiectum, ex hac enim ratione habet esse obiectum attributionis, vt vel ex ipso nomine patet, & consequenter habet esse obiectum adæquatum, supposito quod ex communiori Doctorum veterum acceptatione idem sit obiectum adæquatum & attributionis.

Ad hanc conditionem, reducendam arbitror aliam, de qua *Doctor q. 4. Prolog.* facit mentionem, nimirum quod obiectum adæquatum, seu attributionis debeat continere omnes veritates illius scientiæ: cuius sensus est quod ipsum & secundum se, & secundum omnia obiecta attributa ad ipsum contineat omnes illas veritates: neque enim secundum se solum debet illas continere virtualiter ita, vt se solo cum intellectu posset omnes illas causare, impossibile enim est quod ens vt sic, quod ponitur obiectum adæquatum Metaphysicæ, contineat omnes veritates metaphysicas, præsertim illas, quæ habentur de Angelis, vt postea iterum dicitur *nu. 18.* agendo de hac ipsa conditione, quæ non est adeo facilis intellectu.

CONCLUSIO I.

13. Nulla una species infima ex pluribus speciebus consideratis in aliqua scientia totali debet assignari pro obiecto adæquato, seu attributionis scientiæ. Hæc est communissima inter *Scotistas & Thomistas*, qui aliquid communius quam vlla species infima assignant pro obiecto adæquato, vt *Metaphysica*, ens, aut substantiam vt sic; *Physica* ens, aut corpus naturale: *Logica* syllogismus, aut modum sciendi; est autem contra *Hurtadum & Arriagam*, qui *Logicæ* assignant pro obiecto adæquato demonstrationem.

*Probat*ur: quia cætera obiecta omnia nequeunt ad talem speciem reduci; sed cætera obiecta debent reduci ad obiectum attributionis, ergo talis species nequit esse obiectum attributionis. *Probat*ur maior, quia aliæ species oppositæ, quæ non sunt partes, nec principia, nec causæ, nec effectus illius speciei, nequeunt ad ipsam reduci, v. g. ad hominem in *Physica* nequit reduci equus; nec ad demonstrationem in *Logica* syllogismus probabilis; nec ad perfectissimam speciem Angelicam in *Metaphysica* minus perfecta species, loquendo de reductione in ratione obiecti; cum enim sint species oppositæ & disparatæ, quarum vna non est aliquid spectans vlla ratione ad alteram, utraq; sine altera perfecte cognosci potest, & neutra potius reduci debet ad alteram, quam altera ad illam, nec apparet quomodo vlla ex illis ad alteram reduci posset.

14. Dices cum Arriaga vnam ex ipsis posse ad alteram, tanquam aliquid ipsi contrarium, reduci.

Contra: quia hac ratione etiam altera ad ipsam reduci posset: & præterea si ad scientiam, quæ habetur de vno contrario, spectaret per se scientia alterius contrarii, tum ad physicam, in qua agitur de substantia materiali, pertineret agere de substantia spirituali.

Dices: ad *Metaphysicam*, quæ agit de ente reali tanquam de obiecto attributionis, spectat etiam agere de ente rationis, cum tamen ens rationis nihil habeat cum ente reali, nisi quod sit oppositum ipsi, & quod opposita iuxta se posita, vt dicitur, magis elucescant: ergo ad scientiam, quæ per se agit de vno contrario, potest spectare consideratio alterius contrarii.

Respondeo, capiendū *Metaphysicam* pro ea scientia, quæ habet pro obiecto attributionis ens reale, non spectare per se ad illam ens rationis; nec consequenter ad vllam scientiam, quæ est de aliquo tanquam obiecto attributionis, spectat per se agere de contrario ipsius, vt tale est præcisè.

Et si quæras, ad quam ergo scientiam spectat agere de ente rationis per se: *Respondeo* quod ad scientiam illam, quæ per se directe agit de ente rationis; dicitur autem illa scientia esse pars *Metaphysicæ*, quia solet dari à Magistris, quando dant *Metaphysicam*, & quia aliquo modo conducat ad cognitionem obiecti metaphysici.

Ex his sequitur quod perfectissimum obiectum ex

omnibus obiectis, quæ considerantur in scientia totali, non possit semper esse obiectum attributionis eius, quia illud debet esse aliqua species infima ex omnibus speciebus. Faterur quidem *Arriaga n. 12.* perfectissimum obiectum non esse obiectum attributionis, sed minus consequenter, nam ipsemet in particulari postea semper assignat perfectissimum obiectum pro obiecto attributionis, vt in *Theologia Deum*; in *Physica hominem*; in *Logica demonstrationem*.

CONCLUSIO II.

15. Illud censendum est obiectum adæquatum seu attributionis in aliqua scientia, ad quod cætera obiecta per se considerata in scientia reducuntur, vel tanquam pars essentialis aut integralis, aut tanquam proprietates, aut accedens, vel ipsiusmet, vel alicuius ex ipsis speciebus. Hæc conclusio in se videtur communis contra auctores impugnatos præcedenti conclusione. *Probat*ur tum quia Doctores communiter intelligunt per obiectum adæquatum & attributionis, quod est huiusmodi; tum quia huiusmodi obiectum habet omnes condiciones obiecti adæquati supra assignata; & præsertim illam, quæ principalissima est, nempe quod cætera obiecta ad ipsum referantur, quicquid enim est pars integralis, aut essentialis, aut proprietates, aut accedens, aut species alicuius, tanquam tale quid, ad ipsum reduci potest; omne enim tale est aliquid ipsius, seu ad ipsum spectans.

Confirmatur: quia nihil aliud assignari potest convenientius quam huiusmodi; si enim aliquid, maxime aliqua species infima; sed hoc non, vt patet ex conclusione præcedenti. Hinc patet, quando sunt plures species consideratæ in aliqua scientia, præsertim quarum neutra spectat ad alteram, tanquam pars ipsius, aut proprietates, aut causæ, aut effectus, aliquid ipsis communius debere esse obiectum attributionis.

16. Obicitur primo: Illud quod est magis commune quam species, potest optime reduci ad illas species, quæ quidem perfecta cognitio specierum nequeat haberi sine ipsis cognitione: ergo non potest esse obiectum attributionis, quia de ratione obiecti huiusmodi est, quod ipsum non possit reduci ad aliquod aliud obiectum.

Confirmatur: pars actualis tam *Physica*, quam *metaphysica* rei reducitur ad ipsam rem, quia res nequit esse absque illa parte, nec etiam perfecte cognosci; & hinc materia prima & forma physica reducuntur ad corpus physicum; sed quod est superius ad species, est pars metaphysica actualis, ergo ad ipsas debet reduci.

Confirmatur secundo: illud potius debet reduci ad aliud obiectum; cuius cognitio deseruit ad cognitionem alterius, quam cuius cognitio non deseruit: sed cognitio gradus superioris deseruit ad cognitionem inferioris; inferioris autem non ita deseruit ad cognitionem superioris: possum enim cognoscere distincte animal non cognoscendo hominem; sed non possum cognoscere hominem distincte, quin cognoscam animal: ergo superius debet potius reduci ad inferius, quam e contra.

17. Respondeo distinguendo antecedens: Potest reduci ad illas quatenus est pars specierum, & cognitio ipsius ad cognitionem specierum requiritur, concedo; potest reduci ad vllam ex ipsis tanquam ad obiectum attributionis, ad quod tam ipsum, quam cætera obiecta partialia istius scientiæ reducuntur, nego antecedens & consequentiam.

Ad cuius probationem dico quod illa conditio intelligenda est sic, quod obiectum attributionis non debeat potius ad aliud obiectum reduci tanquam ad obiectum attributionis, quam aliud ad ipsum.

Ad primam confirmationem Respondeo, distinguendo maiorem tanquam ad obiectum attributionis, si cætera obiecta pariter ad ipsum reduci nequeant, nego maiorem, si possint, concedo maiorem, & concessa minori, distinguo consequens, tanquam ad obiectum attributionis, modò cætera vicissim obiecta ad ipsum reduci nequeant, nego consequentiam; si possint, concedo consequentiam. Sed non est contra conclusionem, quæ dicit aliquid superius debere

Perfectissimum obiectum non est obiectum adæquatum.

Quodnam sit censendum obiectum attributionis.

Quomodo ens rationis spectat ad metaphysicam.

Quomodo ens rationis spectat ad metaphysicam.

debere assignari pro obiecto, quando omnia obiecta nequeant reduci ad aliquod inferius contentum sub illo.

Ad secundam confirmationem Respondeo similiter distinguendo maiorem: tanquam ad obiectum attributionis, quando cetera obiecta ad ipsum reduci non possunt, nego maiorem; quando possunt, concedo maiorem; & concessa minori distinguo consequens: tanquam ad obiectum attributionis, nego consequentiam; alio modo, concedo consequentiam.

Itaque non ab hoc tantum habet aliquod obiectum esse attributionis respectu aliorum, quod cognitio aliorum omnium sit necessaria ad cognitionem ipsius, aut ipsius ad aliorum, sed quod cetera omnia spectant ad ipsum aliquo ex modis in conclusione specificatis, aut alio simili modo.

18. *Obiicies secundo:* secundum Doctorem q. 4. prologi vna ex conditionibus obiecti primi, hoc est adequati seu attributionis scientiae totalis est, quod debeat continere virtualiter omnes & singulas veritates istius scientiae, cuius est obiectum adequatum: sed certum videtur nullum commune posse continere virtualiter omnes veritates competentes speciebus sub se contentis; neque enim ens, ut sic, continet virtualiter veritates competentes homini, neque syllogismus aut modus sciendi ut sic veritates competentes demonstrationi.

Hac obiectio non solum probat oppositum nostrae conclusionis, sed praeterea nullum vnum obiectum posse esse obiectum attributionis, quia nullum prorsus vnum obiectum, quodcumque sit, continet virtualiter omnes veritates, quae cognoscuntur de ceteris obiectis, ut patet. Itaque omnibus soluenda est, & fortassis qui non deferunt Scoti auctoritati, negarent maiorem, quae in sensu obiectionis non facile potest probari.

Respondent aliqui Scotista Scotum loqui non de obiecto adequato scientiae totalis, sed de obiecto specifico partis scientiae totalis. Sed manifeste patet oppositum ex ipsamet littera.

Melior
respon-
sio.

Respondetur ergo aliter, quod obiectum adequatum, debeat continere virtualiter omnes veritates scientiae cuius est obiectum, non secundum se & sua praedicata intrinseca, sed secundum se & omnia illa, quae sunt ad ipsum reducibilia commode; unde idem est in re continere omnes veritates scientiae, ac esse tale de quo tractat scientia, & ad quod omnia alia, quae in scientia tractantur, commode reduci possunt, tanquam aliqua ipsius.

Quomo-
do ob-
iectum
adequa-
tum de-
bet con-
tinere
omnes
veritates
scientiae.

19. *Quod si queras*, in quonam consistat haec contentio virtualis? Respondeo quod non in hoc quod possit ipsummet obiectum adequatum causare realiter cum intellectu cognitionem aut scientiam, quae habetur de ipso, quia potest contingere, ut obiectum sit rationis aliquando, quod non potest habere talem virtutem; sed consistit in hoc, quod obiectum contineat virtualiter suas proprietates metaphysicas, & cetera obiecta reducibilia ad ipsum contineant reliquas proprietates, quae in scientia cognoscuntur; cum enim illae proprietates sint, quae cognoscuntur per scientiam, eo ipso, quo obiectum continet illas veritates, potest dici continere omnes veritates obiectivas, veritates enim obiectivas, quae cognoscuntur in scientia, sunt, quod illae proprietates conveniant istis obiectis. Posset etiam dici quod obiectum contineret ipsamet scientiam virtualiter, quatenus licet non secundum se, mediante tamen specie representativa ipsius potest causare cum intellectu illam scientiam.

Tota resolutio huius quaestionis magis patebit per dicenda quaestione sequenti.

ADDITIO.

Mastrius disp. 1. Met. n. 47. §. posset hic fieri, asserit explicationem Scoti a me adductam hac quaest. n. 18. esse directe contra intentionem ipsius, nam explicans particulas *primo virtualiter*, ait idem id esse, ac continere independentem ab aliis in scientia consideratis secundum suam rationem adequate ac praecise.

Sed hac verba Scoti non praeducant meae expositioni: sensus enim illorum verborum est, quod obiectum,

de quo agit, & quod ego dico esse adequatum, debeat secundum se & omnia per se reducibilia ad ipsum continere omnes veritates scientiae independentem ab omnibus aliis obiectis quae considerari solent in scientiis totalibus per accedens; & quod nullum aliud obiectum per accedens consideratum in scientia possit illas continere independentem ab obiecto adequato.

Confir-
matur
explica-
tio Sco-
ti de ob-
iecto ad-
equato.

Quod ut melius intelligatur, advertendum in omnibus scientiis totalibus, multa proponi & doceri, quae per se ad illas non spectant. Sic in logica agitur de ente rationis, ac de decem praedicamentis in particulari; in Medicina agitur de multis obiectis Physicis; in Physica ac Theologia de multis obiectis Metaphysicis, & in ipsa Metaphysica, ut a multis traditur de variis obiectis Physicis, quod sit aliquando mere per accedens, ac per transcendens, ut aiunt, non vero ad maiorem aut perfectiorem cognitionem obiectorum per se considerandorum, aliquando vero sit in ordine ad perfectiorem eorum cognitionem habendam. Voluit ergo Doctor quod quamvis haec obiecta aliena conducere possint ad habendam cognitionem obiecti per se, non tamen ita ut per se possint sufficere absque ipsismet obiectis per se, seu absque obiecto adequato & aliis per se ad ipsum reducibilibus; cum tamen obiectum adequatum, & alia ad ipsum per se reducibilia possint sufficere ad habendas omnes cognitiones per se spectantes ad scientiam independentem ab aliis omnibus obiectis per accedens in scientia consideratis.

Quod autem non loquatur Scotus de obiecto specifico contradistincto ab obiecto adequato videtur satis apparere, quia agebat de obiecto adequato totius Theologiae, quae est cognitio totalis plurimas diversissimae rationis veritates continens, quas nullum vnum specie obiectum secundum se praecise, quatenus cognoscitur a nobis pro hoc statu, posset causare; & in ordine ad hoc praesupponere voluit quid esset obiectum adequatum scientiae totalis ut sic, unde non est verisimile quod loquatur de obiecto specifico tantum, ut vult Mastrius & alij etiam Scotista.

Adde si possit Scotus intelligi commode de obiecto adequato scientiae totalis ut sic, id melius esse, quia magis erat ad scopum ipsi propositum, quam restringere ipsum ad obiectum specificum, ut opponitur obiecto adequato scientiae totalis: sed potest sine dubio, si explicetur, ut ego explicui ipsum; nec in hoc est ulla inconuenientia: ergo mea expositio amplectenda est; nec censenda est tam directe contra Scotum, quam gratis asserit Mastrius.

QVÆSTIO III.

De obiecto adequato seu attributionis Logicae.

20. *MA*ioris claritatis gratia, in hac quaestione, applicanda videbatur doctrina praecedens quaestionis de obiecto Logicae, & simul eadem doctrina vterius confirmanda. Sensus autem quaestionis, pro ut hic proponitur, est quodnam ex pluribus obiectis, de quibus agit Logica, sit sentiendum obiectum adequatum eius; v. g. in Logica agitur de termino, de propositione, de nomine, de verbo, de definitione, de diuisione, de syllogismo ut sic, de syllogismo probabili, de syllogismo demonstratiuo, de syllogismo falsigrapho, seu, male concludente. Quæritur ergo hic, quodnam ex his sit obiectum adequatum Logicae.

De quo plurimae sunt sententiae; aliqui enim, ut *Hurtadus & Arriaga*, putant demonstrationem esse obiectum adequatum, seu attributionis Logicae; alij modum sciendi, ut complectitur definitionem, diuisionem, & syllogismum; alij syllogismum ut sic, commune omni syllogismo; alij orationem; alij argumentum, ut est quid commune ad syllogismum, enthymema, inductionem; alij denique distinguunt de Logica, & dicunt posse considerari Logicam, quatenus tradita est a Philosopho in libris Praedicamentorum, Perihermenias, Priorum, Posteriorum, Topicorum, Elenchorum, & hoc modo dicunt syllogismum ut sic, esse obiectum adequatum eius; alio modo dicunt posse considerari Logicam ut posset tradi complete quantum ad omnia, quae possent conducere ad cognoscendas res bene.

Variae
sententiae.